

Η ΑΓΟΡΑ ΚΑΛΛΥΝΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΡΩΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ

Γενικά οικονομικά στοιχεία

Σύμφωνα με στοιχεία της Ένωσης Αρωματοποιίας και Καλλυντικών Ισπανίας (STANPA), ο κύκλος εργασιών του εν λόγω κλάδου ανήλθε σε €6,6 δισ., το 2016, παρουσιάζοντας ετήσια αύξηση 3,25%, κατέχει δε μερίδιο 7% επί του συνολικού κύκλου εργασιών της χημικής βιομηχανίας. Η Ισπανία κατατάσσεται στην 6^η θέση παγκοσμίως σε εξαγωγές καλλυντικών και αρωμάτων, οι οποίες το 2016 ήταν της τάξης των €3,63 δισ. (αύξηση 6,4%). Τα τελευταία επτά έτη καταγράφεται συνεχής άνοδος (άνω του ενός δισ. σωρευτικά).

Παραγωγή – Δομή κλάδου

Στον κλάδο δραστηριοποιούνται περίπου 400 εταιρείες παραγωγής και διανομής καλλυντικών (η πλειοψηφία των οποίων είναι μέλη της STANPA), μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται μεγάλες πολυεθνικές (ορισμένες με επιτόπια παραγωγή), η πλειονότητα, εντούτοις, των επιχειρήσεων (84%) είναι ΜΜΕ. Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων βρίσκεται στην Καταλονία (53%), ενώ ακολουθούν η ευρύτερη περιοχή της Μαδρίτης (25%) και η Βαλένθια (14%).

Μεγαλύτερες εταιρείες κλάδου αρωμάτων και καλλυντικών

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (€)	ΕΔΡΑ
ANTONIO PUIG SA	1.102.385.000	Βαρκελώνη
PRODUCTOS CAPILARES L'OREAL SA	319.929.627	Μαδρίτη
PUIG SL	218.047.000	Βαρκελώνη
BEIERSDORF MANUFACTURING TRES CANTOS SL	143.644.622	Μαδρίτη
ISDIN SA	131.737.332	Βαρκελώνη
BEAUTYGE S.L.	131.005.240	Βαρκελώνη
LABORATORIOS MAVERICK SL	124.151.077	Καταλονία
R N B SL	87.432.954	Βαλένθια
SENSIENT FRAGRANCES SA	71.410.136	Ανδαλουσία
AC MARCA PERSONAL CARE SL.	59.850.745	Βαρκελώνη
DERMOFARM SA	41.453.799	Βαρκελώνη
LIPOTEC SA	38.222.871	Βαρκελώνη
AIR VAL INTERNATIONAL SA	37.328.336	Βαρκελώνη

Πηγή: El Economista, στοιχεία 2016-2017

Το εύρος των προϊόντων που διακινούνται στην ισπανική αγορά ανέρχεται σε 3.000 επωνυμίες και 250.000 κωδικούς προϊόντων. Ο κλάδος των καλλυντικών απασχολεί άμεσα 35.000 εργαζόμενους, που αντιστοιχεί στο 0,2% της συνολικής απασχόλησης της χώρας. Επιπλέον, 200.000 θέσεις εργασίας σχετίζονται έμμεσα με τον κλάδο αυτό, σε πάνω από 15.000 αρωματοπωλεία, 50.000 κομμωτήρια, 22.000 φαρμακεία και 21.000 κέντρα αισθητικής.

Κατανάλωση

Η κατανάλωση καλλυντικών το 2016 αυξήθηκε κατά 3,25% στα €6,6 δισ., για δεύτερη χρονιά, έπειτα από περίοδο συνεχών μειώσεων από το 2008 (από €7,7 δισ. το

2008 σε €6,3 δισ. το 2014). Η Ισπανία είναι η 5^η χώρα εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης ως προς την κατανάλωση καλλυντικών και αρωμάτων. Η ετήσια κατά κεφαλήν δαπάνη ανέρχεται σε €144, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό μέσο όρο που είναι €120. Τα προϊόντα στα οποία εντοπίζεται η μεγαλύτερη κατανάλωση είναι: τα προϊόντα περιποίησης δέρματος (μερίδιο 28,3%), προσωπικής υγιεινής (24,5%), περιποίησης μαλλιών (18,7%), αρώματα (18,7%) και προϊόντα μακιγιάζ (9,8%).

Κατανάλωση (€ δισ.)

Έτος	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Αξία	7,70	7,15	7,10	7,0	6,60	6,45	6,30	6,45	6,60

Πηγή: STANPA

Τα μερίδια που αντιστοιχούν στις επιμέρους κατηγορίες προϊόντων δεν παρουσιάζουν διαχρονικά σημαντικές διαφοροποιήσεις. Παρατηρείται, εντούτοις, την τελευταία πενταετία αυξητική τάση στα προϊόντα περιποίησης δέρματος, ειδών προσωπικής υγιεινής και μακιγιάζ, ενώ υποχώρηση καταγράφεται στα αρώματα και τα προϊόντα περιποίησης μαλλιών.

Κατανάλωση ανά κατηγορία προϊόντος (μερίδιο)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Περιποίησης δέρματος	25,9%	26,6%	27,1%	28,2%	28,2%	28,3%
Είδη προσωπικής υγιεινής	22,0%	22,4%	23,0%	24,9%	24,8%	24,5%
Περιποίησης μαλλιών	21,4%	21,5%	21,2%	19,9%	19,2%	18,7%
Αρώματα	22,2%	21,3%	20,6%	17,9%	18,6%	18,7%
Είδη μακιγιάζ	8,4%	8,2%	8,1%	9,1%	9,3%	9,8%

Πηγή: STANPA

Αύξηση της κατανάλωσης σημειώθηκε, το 2016, και στις πέντε μεγάλες κατηγορίες προϊόντων του κλάδου. Ειδικότερα, στα αρώματα καταγράφηκε αύξηση 3% στα αντρικά και 5% στα γυναικεία, στα προϊόντα μακιγιάζ 8% και της περιποίησης δέρματος 3,9% (στα αντηλιακά 9%). Η κατανάλωση προϊόντων περιποίησης μαλλιών αυξήθηκε κατά 0,8% και προσωπικής υγιεινής κατά 2%. Αξιοσημείωτη είναι η αύξηση της κατανάλωσης κραγιόν (12%), ενώ η μόδα της γενειάδας συνέτεινε στην υποχώρηση της κατανάλωσης προϊόντων ξυρίσματος (-2,5%). Θετική τάση παρατηρήθηκε, τέλος, στην κατανάλωση διακοσμητικών καλλυντικών (8%) και αρωμάτων-αρωματικών ουσιών (4%).

Εξέλιξη κατανάλωσης 2015-2016 (€ εκ.)

	2015	2016	Μεταβολή (%)
Αρώματα	1.196,92	1.245,42	4,1%
Προϊόντα μακιγιάζ	600,96	649,04	8,0%
Περιποίησης δέρματος	1.814,91	1.885,69	3,9%
Περιποίησης μαλλιών	1.238,95	1.249,10	0,8%
Προϊόντα προσωπικής υγιεινής	1.595,72	1.627,63	2,0%
Σύνολο	6.447,46	6.656,88	3,25%

Πηγή: STANPA

Κανάλια διανομής

Το μεγαλύτερο μέρος της κατανάλωσης πραγματοποιείται στα πολυκαταστήματα (περίπου το ήμισυ της συνολικής) και δευτερευόντως στα εξειδικευμένα καταστήματα και τα φαρμακεία (20-22%), ενώ ακολουθούν με μικρότερα μερίδια τα κομμωτήρια, κέντρα αισθητικής και άμεσες πωλήσεις. Διαχρονικά καταγράφεται μείωση του μεριδίου των πολυκαταστημάτων και των εξειδικευμένων καταστημάτων και αύξηση εκείνου των φαρμακείων.

Διάρθρωση κατανάλωσης ανά κανάλια διανομής (μερίδιο)

	2012	2013	2014	2015	2016
Πολυκαταστήματα	52,7%	53,6%	54,0%	48,1%	47,0%
Εξειδικευμένα καταστήματα	25,5%	24,5%	24,0%	20,6%	22,1%
Φαρμακεία	10,2%	10,6%	11,3%	20,6%	21,3%
Κομμωτήρια	6,7%	6,3%	5,8%	5,9%	5,9%
Άμεσες πωλήσεις	3,5%	3,6%	3,5%	3,5%	3,3%
Κέντρα αισθητικής	1,4%	1,3%	1,3%	1,3%	1,2%

Πηγή: STANPA

Το 2016 παρατηρήθηκε ιδιαίτερη αύξηση στις πωλήσεις στα φαρμακεία (κατά 5,5%) και στα επιλεγμένα καταστήματα πολυτελείας (4,9%).

Στοιχεία ενδιαφέροντος

- Τα αντιοξειδωτικά είναι τα κυριότερα συστατικά στα προϊόντα περιποίησης προσώπου.
- Τα προϊόντα νευροτοξινών (μπότοξ), οι ενέσεις βιταμινών και οι ενέσεις μεταλλικών στοιχείων εμφανίζουν υψηλή ζήτηση.
- Το υαλουρονικό οξύ είναι επίσης ιδιαίτερα δημοφιλές συστατικό, και χρησιμοποιείται είτε τοπικά είτε σε ενέσιμη μορφή.
- Παρατηρείται αύξηση των καλλυντικών προϊόντων που απευθύνονται σε άνδρες.
- Καθώς η μόδα προβάλλει την τριχοφυΐα προσώπου (μουστάκι, γένια), αύξηση παρουσιάζουν τα προϊόντα που σχετίζονται με την περιποίηση αυτής, ενώ παρατηρείται, επίσης, άνθιση των παραδοσιακών κουρεϊών και κέντρων περιποίησης για άντρες.

Απομιμήσεις προϊόντων-παραοικονομία

Ο τομέας των καλλυντικών και αρωμάτων υπολογίζεται πως χάνει 17% των ετήσιων πωλήσεών του, δηλαδή €949 εκ. (2015), λόγω του παραεμπορίου (απομιμήσεις προϊόντων), με αποτέλεσμα η Ισπανία να συμπεριλαμβάνεται στις χώρες της Ε.Ε. με τις μεγαλύτερες απώλειες εσόδων στον εν λόγω κλάδο.

Κανονιστικό πλαίσιο

Τα καλλυντικά και αρώματα που διακινούνται στην Ισπανία υπόκεινται στις διατάξεις της οικείας ευρωπαϊκής νομοθεσίας, και συγκεκριμένα, στον κανονισμό 1223/2009 των καλλυντικών προϊόντων ([Reglamento número 1223/2009 de Productos Cosméticos](#)). Αρμόδια ισπανική Αρχή ελέγχου προδιαγραφών είναι η Agencia Española de Medicamentos y Productos Sanitarios / AEMPS (www.aemps.gob.es). Το Βασιλικό

Διάταγμα 1599/1997 περί καλλυντικών, αποτελεί το βασικό νομοθετικό κείμενο που ρυθμίζει θέματα λειτουργίας της αγοράς στην Ισπανία. (www.aemps.gob.es/legislacion/espana/cosmeticosHigiene/docs/cosmeticos/rcl_1997_2572.pdf).

Εξωτερικό εμπόριο

Το ισοζύγιο της Ισπανίας στον κλάδο των καλλυντικών προϊόντων είναι σταθερά πλεονασματικό με κάλυψη εισαγωγών/εξαγωγών της τάξης του 122% και συνεχή πορεία αύξησης των εξαγωγών. Το 2016 οι εξαγωγές ανήλθαν σε €3,63 δισ. (αύξηση 5,5%) και οι εισαγωγές σε €2,97 δισ. (αύξηση 5,3%).

Η Ισπανία βρίσκεται στην 5^η θέση στην Ευρώπη και στην 6^η στον κόσμο ως προς τις εξαγωγές καλλυντικών. Οι σημαντικότερες αγορές προορισμού των ισπανικών προϊόντων είναι: Γαλλία, Γερμανία, Ην. Βασίλειο, Πορτογαλία, ΗΠΑ, Ιταλία, Ην. Αραβικά Εμιράτα, Ολλανδία, Μεξικό και Πολωνία. Κατά περιφέρεια, πάνω από το 60% του όγκου των εξαγωγών πηγαίνουν στην Ευρώπη, ακολουθούμενη από την Αμερική με 18%, τη Μέση Ανατολή 6,5% Ασίας-Ειρηνικού 5,6% και 5% σε Αφρική.

Τα αρώματα και οι κολόνιες αποτελούν την σημαντικότερη κατηγορία εξαγωγών (μερίδιο 28% το 2016) και ακολουθούν τα προϊόντα μακιγιάζ και περιποίησης δέρματος (14%), τα μείγματα ευωδών ουσιών-πρώτες ύλες (10,6%), τα προϊόντα περιποίησης μαλλιών (9,8%) και τα προϊόντα προσωπικής φροντίδας (7,1%). Περιορισμένες είναι οι εξαγωγές αιθέριων ελαίων (2,3%) και προϊόντων στοματικής υγιεινής (1,5%).

Αυξήσεις σημειώθηκαν, το 2016, στην πλειοψηφία των επιμέρους κατηγοριών προϊόντων, ήτοι μακιγιάζ και περιποίησης δέρματος (11,6%), αρώματα και κολόνιες (8,7%), στοματικής υγιεινής (9%), περιποίησης μαλλιών (2,3%) και ευωδών ουσιών-πρώτων υλών (1,6%). Σταθερή ήταν η επίδοση στα αιθέρια έλαια, ενώ μείωση παρατηρήθηκε στα προϊόντα προσωπικής φροντίδας (-6%).

Όσον αφορά στις ισπανικές εισαγωγές, οι τρεις πρώτες κατηγορίες είναι τα προϊόντα μακιγιάζ και περιποίησης δέρματος (28%), οι πρώτες ύλες (24,1%), και τα αρώματα-κολόνιες (22,6%). Ακολουθούν τα προϊόντα περιποίησης μαλλιών (10,1%) και τα προϊόντα προσωπικής φροντίδας (7,9%), ενώ μικρό μερίδιο έχουν τα αιθέρια έλαια (3,8%) και τα προϊόντα στοματικής υγιεινής (3,5%).

Οι κύριοι προμηθευτές της ισπανικής αγοράς, ανά κατηγορία προϊόντος, έχουν ως ακολούθως:¹

Αιθέρια έλαια: Κίνα, Ινδονησία, Γαλλία, Βραζιλία, Ινδία.

Μείγματα ευωδών ουσιών-πρώτες ύλες: Ιρλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ολλανδία, Ην. Βασίλειο.

Αρώματα-κολόνιες: Γαλλία, Γερμανία, Ολλανδία, Ιταλία.

Προϊόντα μακιγιάζ και περιποίησης δέρματος: Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Ην. Βασίλειο, ΗΠΑ.

Προϊόντα περιποίησης μαλλιών: Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, ΗΠΑ, Βέλγιο.

Προϊόντα στοματικής υγιεινής: Πολωνία, Γερμανία, Γαλλία, Ην. Βασίλειο, Ιταλία.

Προϊόντα προσωπικής φροντίδας: Ιταλία, Γαλλία, Γερμανία, Ην. Βασίλειο, Πολωνία.

Το 2016 σημαντικότερες αυξήσεις σημείωσαν οι εισαγωγές αρωμάτων (11,8%),

¹ Αναλυτικά στοιχεία αγορών προορισμού ισπανικών εξαγωγών και κύριων προμηθευτών ανευρίσκονται σε ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.

προϊόντων μακιγιάζ και περιποίησης δέρματος (13,2%), προϊόντων στοματικής υγιεινής (10,6%) και σε μικρότερο βαθμό των προϊόντων περιποίησης μαλλιών (2,7%). Σταθερές ήταν οι εισαγωγές προϊόντων προσωπικής φροντίδας, ενώ μειώθηκαν εκείνες των αιθέριων ελαίων (-8,1%) και πρώτων υλών (-1,9%).

Ανά κατηγορία, το υψηλότερο πλεόνασμα της Ισπανίας καταγράφεται στα αρώματα (€754 εκ.) και δευτερευόντως στα προϊόντα περιποίησης μαλλιών (€181 εκ.) και τα προϊόντα προσωπικής φροντίδας (€110 εκ.). Αντιστρόφως, το μεγαλύτερο έλλειμμα εμφανίζεται στις πρώτες ύλες (€220 εκ.) και τα προϊόντα μακιγιάζ και περιποίησης δέρματος (€130 εκ.), ενώ είναι πιο περιορισμένο στα προϊόντα στοματικής υγιεινής (€31 εκ.) και τα αιθέρια έλαια (€9,8 εκ.).

Οι ελληνικές εξαγωγές καλλυντικών, καίτοι περιορισμένου μεγέθους, έχουν αυξητική πορεία, από το 2011 και έπειτα. Το 2016 ανήλθαν σε €10,8 εκ. (ετήσια αύξηση 43,7%), με μερίδιο 1,6% επί του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών στην Ισπανία (13^η σημαντικότερη διψήφια κατηγορία σε όρους αξίας), ενώ το μερίδιό τους ως προς το σύνολο των ισπανικών εισαγωγών ανέρχεται σε 0,4%. Οι ελληνικές εξαγωγές αφορούν σε προϊόντα περιποίησης δέρματος, με μερίδιο 73% και προϊόντα περιποίησης μαλλιών (σαμπουάν) με μερίδιο 12,5%. Το διμερές εμπορικό ισοζύγιο είναι αρνητικό για την Ελλάδα (κατά €10,7 εκ.).

Σημειώνεται ότι, δραστηριότητα στην ισπανική αγορά, μέσω της αλυσίδας πολυκαταστημάτων El Corte Ingles και ευρύ δικτύου φαρμακείων, έχουν δύο ελληνικές εταιρείες καλλυντικών οι APIVITA και KORRES. Το 2017 η μητρική APIVITA HELLAS εξαγοράστηκε από την ισπανική PUIG.

Διεθνείς Εμπορικές εκθέσεις

«SALON LOOK MADRID» Μαδρίτη, http://www.ifema.es/salonlook_01/

«COSMETORIUM» Βαρκελώνη, <http://www.cosmetorium.es/>

Χρήσιμες συνδέσεις

Asociación Nacional de Perfumería y Cosmética / STANPA
Pº de la Castellana, 159 28046 Madrid
T: (+34) 91 571 16 40
stanpa@stanpa.com, www.stanpa.com

ACENE / Asociación de Cosméticos Ecológicos y Naturales Españoles
<http://aceneasociacion.org/la-asociacion>

Federación Empresarial de la Industria Química Española
<http://www.feique.org>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΥΡΙΟΙ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ ΚΑΛΥΝΤΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ (€)

Κωδικός	2012		2013		2014		2015		2016	
3301	Κίνα	13.722.743	Κίνα	15.949.308	Γαλλία	15.007.142	Ινδονησία	26.776.280	Κίνα	19.406.619
Αιθέρια έλαια	Ινδονησία	12.817.431	Γαλλία	11.390.072	Ινδονησία	14.027.136	Κίνα	19.846.195	Ινδονησία	18.242.607
	Γαλλία	9.915.301	Ινδονησία	9.734.055	Κίνα	13.794.489	Γαλλία	15.345.943	Γαλλία	13.625.523
	Ινδία	7.325.833	Ινδία	6.983.125	Ινδία	7.766.168	Ινδία	9.991.410	Βραζιλία	9.975.898
	Βραζιλία	5.562.146	Γερμανία	5.531.377	Ιταλία	4.078.243	Βραζιλία	8.535.302	Ινδία	7.300.046
	Ελλάδα	-	Ελλάδα	11.033	Ελλάδα	98.939	Ελλάδα	53.658	Ελλάδα	14.542
	Σύνολο	74.812.235	Σύνολο	84.842.181	Σύνολο	90.662.188	Σύνολο	123.287.064	Σύνολο	113.291.759
3302	Ιρλανδία	238.853.668	Ιρλανδία	332.900.022	Ιρλανδία	316.238.999	Ιρλανδία	370.011.492	Ιρλανδία	335.736.146
Μείγματα ευωδών ουσιών – πρώτες ύλες	Γαλλία	76.822.843	Γερμανία	82.557.061	Γερμανία	90.960.002	Γερμανία	101.204.011	Γαλλία	104.979.833
	Γερμανία	70.444.864	Γαλλία	75.711.757	Γαλλία	81.062.515	Γαλλία	89.732.360	Γερμανία	103.695.987
	Ολλανδία	45.184.436	Ολλανδία	58.462.179	Ολλανδία	50.005.561	Ολλανδία	56.420.136	Ολλανδία	64.079.506
	Ελβετία	35.436.487	Ελβετία	27.744.354	Ελβετία	27.336.543	Ην. Βασίλειο	33.677.864	Ην. Βασίλειο	38.384.340
	Ελλάδα	1.808	Ελλάδα	2.843	Ελλάδα	21.169	Ελλάδα	62.502	Ελλάδα	88.482
	Σύνολο	541.749.166	Σύνολο	661.221.899	Σύνολο	648.792.597	Σύνολο	728.620.903	Σύνολο	714.910.788
3303	Γαλλία	161.231.081	Γαλλία	302.557.942	Γαλλία	367.265.289	Γαλλία	372.116.515	Γαλλία	398.875.478
Αρώματα, κολόνιες	Γερμανία	49.003.283	Γερμανία	44.779.527	Γερμανία	46.563.041	Γερμανία	64.224.939	Γερμανία	68.588.206
	Ιταλία	37.136.703	Ιταλία	27.780.458	Ολλανδία	34.008.545	Ιταλία	44.090.988	Ολλανδία	55.658.771
	Ολλανδία	23.126.666	Ολλανδία	25.139.197	Ιταλία	33.133.413	Ολλανδία	38.665.922	Ιταλία	43.261.769
	Πολωνία	16.429.162	Πολωνία	15.390.889	Πολωνία	11.243.183	Πορτογαλία	11.720.643	Χώρες ΜΚ	16.740.661
	Ελλάδα	186.084	Ελλάδα	357.018	Ελλάδα	93.201	Ελλάδα	309.233	Ελλάδα	214.617
	Σύνολο	347.280.180	Σύνολο	481.568.055	Σύνολο	554.907.980	Σύνολο	600.598.497	Σύνολο	671.937.073
3304	Γαλλία	260.736.370	Γαλλία	248.949.622	Γαλλία	263.698.221	Γαλλία	269.577.933	Γαλλία	322.852.313
Προϊόντα μακιγιάζ και περιποίησης δέρματος	Ιταλία	120.247.221	Γερμανία	98.125.102	Γερμανία	118.356.843	Γερμανία	140.514.971	Γερμανία	136.537.003
	Γερμανία	101.444.202	Ιταλία	64.558.478	Ιταλία	67.175.005	Ιταλία	85.867.742	Ιταλία	99.409.217
	Ην. Βασίλειο	34.266.128	Ην. Βασίλειο	38.148.076	Ην. Βασίλειο	40.311.369	Ην.	46.440.588	Ην. Βασίλειο	52.476.878
	Πολωνία	26.415.275	Πολωνία	29.165.786	ΗΠΑ	39.244.184	ΗΠΑ	39.699.025	ΗΠΑ	42.846.026
	Ελλάδα	5.570.615	Ελλάδα	6.246.126	Ελλάδα	6.413.286	Ελλάδα	5.734.299	Ελλάδα	8.022.937
	Σύνολο	655.717.303	Σύνολο	602.612.317	Σύνολο	666.322.491	Σύνολο	735.171.240	Σύνολο	832.276.826
3305	Γαλλία	75.791.692	Γαλλία	77.284.571	Γαλλία	74.126.954	Γαλλία	67.990.159	Γαλλία	69.480.857
Προϊόντα περιποίησης μαλλιών	Ιταλία	46.330.745	Γερμανία	46.064.385	Γερμανία	49.447.960	Ιταλία	55.333.437	Γερμανία	50.839.816
	Γερμανία	42.011.788	Ιταλία	43.465.040	Ιταλία	47.552.463	Γερμανία	48.493.136	Ιταλία	50.279.413
	ΗΠΑ	25.417.149	ΗΠΑ	26.812.667	ΗΠΑ	24.973.715	ΗΠΑ	31.621.852	ΗΠΑ	34.003.294
	Ην. Βασίλειο	20.841.898	Βέλγιο	19.964.515	Βέλγιο	19.349.484	Βέλγιο	19.415.777	Βέλγιο	22.324.251
	Ελλάδα	1.393.157	Ελλάδα	1.583.776	Ελλάδα	1.184.831	Ελλάδα	1.173.714	Ελλάδα	2.024.913
	Σύνολο	262.240.293	Σύνολο	268.123.344	Σύνολο	275.838.003	Σύνολο	291.021.085	Σύνολο	299.965.562
3306	Πολωνία	16.191.361	Ιρλανδία	23.409.958	Γερμανία	22.372.375	Γερμανία	22.586.425	Πολωνία	25.984.260
Προϊόντα στοματικής υγιεινής	Ιρλανδία	13.659.726	Γερμανία	19.578.733	Πολωνία	18.247.261	Πολωνία	18.672.905	Γερμανία	21.847.743
	Γερμανία	11.639.163	Πολωνία	18.641.726	Γαλλία	12.298.376	Γαλλία	12.133.381	Γαλλία	11.229.784
	Ην. Βασίλειο	10.624.458	Γαλλία	11.787.290	Ην. Βασίλειο	9.875.340	Ιταλία	9.138.203	Ην. Βασίλειο	10.751.995
	Ιταλία	7.849.986	Ην. Βασίλειο	9.407.809	Ιρλανδία	9.536.341	Ην. Βασίλειο	7.248.603	Ιταλία	10.078.788
	Ελλάδα	33.105	Ελλάδα	36.255	Ελλάδα	29.270	Ελλάδα	32.600	Ελλάδα	302.436
	Σύνολο	85.133.882	Σύνολο	109.604.142	Σύνολο	97.264.892	Σύνολο	94.567.640	Σύνολο	104.646.879
3307	Ην. Βασίλειο	34.278.281	Γερμανία	33.894.549	Ην. Βασίλειο	69.123.877	Ιταλία	43.491.613	Ιταλία	41.127.447
Προϊόντα προσωπικής φροντίδας	Ιταλία	30.396.516	Ην. Βασίλειο	32.761.110	Γερμανία	34.725.063	Γερμανία	33.813.069	Γαλλία	37.866.119
	Γαλλία	29.169.762	Ιταλία	32.134.631	Ιταλία	33.897.044	Ην. Βασίλειο	32.602.998	Γερμανία	33.757.931
	Γερμανία	28.120.104	Γαλλία	30.149.327	Γαλλία	29.758.204	Γαλλία	29.042.381	Ην. Βασίλειο	30.462.491
	Πολωνία	23.209.647	Πολωνία	23.313.056	Πολωνία	22.408.523	Πολωνία	20.929.622	Πολωνία	18.267.080
	Ελλάδα	103.418	Ελλάδα	256.064	Ελλάδα	129.567	Ελλάδα	139.600	Ελλάδα	102.203
	Σύνολο	200.680.965	Σύνολο	210.935.576	Σύνολο	249.884.285	Σύνολο	232.215.213	Σύνολο	233.994.743

ΧΩΡΕΣ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΥ ΙΣΠΑΝΙΚΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ (€)

Κωδικός	2012		2013		2014		2015		2016	
3301	Γαλλία	11.159.888	ΗΠΑ	22.373.211	Γαλλία	18.471.769	Γαλλία	19.975.278	Γαλλία	18.542.704
Αιθέρια έλαια	ΗΠΑ	7.984.930	Γαλλία	14.557.507	ΗΠΑ	12.397.721	ΗΠΑ	19.071.313	ΗΠΑ	14.069.861
	Γερμανία	5.573.183	Γερμανία	9.149.563	Γερμανία	11.099.692	Γερμανία	12.147.895	Γερμανία	12.635.268
	Ολλανδία	5.237.724	Ολλανδία	5.542.246	Ολλανδία	8.784.889	Ολλανδία	8.864.536	Ολλανδία	9.351.745
	Βραζιλία	3.883.504	Βραζιλία	4.051.647	Ιταλία	5.614.625	Ην. Βασίλειο	6.485.428	Ιταλία	7.653.958
	Ελλάδα	275.545	Ελλάδα	276.129	Ελλάδα	336.076	Ελλάδα	329.681	Ελλάδα	452.961
	Σύνολο	66.508.877	Σύνολο	87.806.218	Σύνολο	94.575.545	Σύνολο	113.474.178	Σύνολο	112.847.856
3302	Γαλλία	82.610.080	Γαλλία	95.792.537	Γαλλία	91.927.346	Γαλλία	105.684.935	Γαλλία	113.652.126
Μείγματα ευδών ουσιών – πρώτες ύλες	Ιταλία	34.173.094	Ιταλία	29.396.230	Πορτογαλία	44.988.319	Ιταλία	48.183.158	Ιταλία	36.355.894
	Σ. Αραβία	23.493.537	Σ. Αραβία	23.691.496	Ιταλία	31.238.988	Σ. Αραβία	32.442.155	Σ. Αραβία	25.981.163
	ΗΑΕ	16.937.450	ΗΑΕ	18.822.577	Σ. Αραβία	27.842.413	ΗΑΕ	19.733.877	ΗΑΕ	21.919.007
	Ελβετία	14.405.338	Ελβετία	13.603.321	ΗΑΕ	20.956.700	Πορτογαλία	15.157.573	Αλγερία	17.219.874
	Ελλάδα	229.090	Ελλάδα	1.104.841	Ελλάδα	483.532	Ελλάδα	339.134	Ελλάδα	377.148
	Σύνολο	367.449.452	Σύνολο	404.294.579	Σύνολο	454.607.713	Σύνολο	486.274.797	Σύνολο	494.631.756
3303	ΗΠΑ	99.124.235	ΗΠΑ	109.985.219	ΗΠΑ	113.977.026	ΗΠΑ	126.426.373	ΗΠΑ	134.713.946
Αρώματα, κολόνιες	Ην. Βασίλειο	78.782.847	Ην. Βασίλειο	99.328.909	Ην. Βασίλειο	110.414.645	Ην. Βασίλειο	101.270.980	Γερμανία	121.034.895
	Γερμανία	76.084.718	Γερμανία	91.303.593	Γερμανία	97.980.255	Γερμανία	89.675.879	Ην. Βασίλειο	111.268.649
	Χώρες ΜΚ	49.795.265	Γαλλία	64.252.014	Γαλλία	61.996.982	Γαλλία	59.029.273	Ιταλία	72.388.522
	Παναμάς	47.449.245	Χώρες ΜΚ	53.522.455	Χώρες ΜΚ	55.205.333	Χώρες ΜΚ	55.930.164	Γαλλία	65.435.734
	Ελλάδα	6.262.624	Ελλάδα	7.717.070	Ελλάδα	7.107.009	Ελλάδα	4.904.670	Ελλάδα	9.866.938
	Σύνολο	980.427.581	Σύνολο	1.173.414.175	Σύνολο	1.202.193.401	Σύνολο	1.311.292.606	Σύνολο	1.425.668.406
3304	Πορτογαλία	63.184.699	Πορτογαλία	74.002.013	Πορτογαλία	73.384.996	Πορτογαλία	73.105.541	Πορτογαλία	74.588.462
Προϊόντα μακιγιάζ και περιποίησης δέρματος	Γερμανία	45.969.362	Γερμανία	57.084.341	Γερμανία	71.571.525	Γερμανία	68.710.070	Γερμανία	68.316.645
	Γαλλία	40.948.805	Ην. Βασίλειο	42.009.117	Ην. Βασίλειο	45.129.294	Ην. Βασίλειο	47.239.164	Ην. Βασίλειο	62.124.823
	Ιταλία	35.741.545	Γαλλία	41.561.448	Γαλλία	40.338.052	Ιταλία	43.484.790	Γαλλία	50.781.089
	Ην. Βασίλειο	33.395.919	Ιταλία	34.438.805	Ιταλία	38.490.369	Γαλλία	41.085.729	Ιταλία	41.484.581
	Ελλάδα	8.035.475	Ελλάδα	6.186.795	Ελλάδα	6.397.684	Ελλάδα	3.536.786	Ελλάδα	4.043.547
	Σύνολο	484.550.654	Σύνολο	544.197.141	Σύνολο	603.467.403	Σύνολο	627.851.585	Σύνολο	702.802.304
3305	Γαλλία	55.769.713	Γαλλία	54.536.611	Γαλλία	53.315.660	Γαλλία	62.758.538	Γαλλία	66.997.634
Προϊόντα περιποίησης μαλλιών	Πορτογαλία	43.650.503	Πορτογαλία	43.971.104	Πορτογαλία	45.474.513	Πορτογαλία	48.319.146	Πορτογαλία	51.299.566
	Γερμανία	28.717.515	Γερμανία	31.077.787	Γερμανία	29.290.765	ΗΠΑ	30.391.345	Ην. Βασίλειο	32.563.150
	Ην. Βασίλειο	26.004.968	ΗΠΑ	28.993.612	Ην. Βασίλειο	29.236.813	Ην. Βασίλειο	29.769.912	Γερμανία	30.075.581
	Ιταλία	25.932.372	Ην. Βασίλειο	27.392.750	ΗΠΑ	27.250.127	Γερμανία	29.637.520	ΗΠΑ	29.461.414
	Ελλάδα	5.995.505	Ελλάδα	5.226.569	Ελλάδα	4.942.881	Ελλάδα	5.271.910	Ελλάδα	4.299.782
	Σύνολο	411.347.658	Σύνολο	432.212.109	Σύνολο	426.424.982	Σύνολο	469.691.845	Σύνολο	480.273.032
3306	Πορτογαλία	13.235.808	Πορτογαλία	14.529.193	Πορτογαλία	17.447.134	Πορτογαλία	16.809.384	Πορτογαλία	18.992.141
Προϊόντα στοματικής υγιεινής	Γαλλία	8.089.743	Γαλλία	7.705.009	Γαλλία	8.794.009	Γαλλία	7.986.751	Γαλλία	7.536.183
	Μεξικό	4.545.230	Μεξικό	5.892.889	Γερμανία	6.148.696	Μεξικό	5.784.869	Μεξικό	5.905.191
	Γερμανία	3.550.596	Γερμανία	5.076.244	Μεξικό	4.614.288	Γερμανία	5.650.388	Γερμανία	5.083.376
	Τουρκία	2.154.444	Τουρκία	2.504.295	Τουρκία	2.431.370	Αλγερία	3.389.449	Αλγερία	4.513.229
	Ελλάδα	377.322	Ελλάδα	238.673	Ελλάδα	207.006	Ελλάδα	326.191	Ελλάδα	492.750
	Σύνολο	50.427.445	Σύνολο	56.120.019	Σύνολο	62.159.845	Σύνολο	67.651.306	Σύνολο	73.429.168
3307	Γερμανία	43.145.950	Πορτογαλία	51.793.151	Πορτογαλία	42.902.419	Πορτογαλία	43.734.444	Πορτογαλία	43.336.821
Προϊόντα προσωπικής φροντίδας	Πορτογαλία	37.893.496	Γερμανία	32.356.758	Γερμανία	36.513.025	Ην. Βασίλειο	36.527.968	Ην. Βασίλειο	34.587.439
	ΗΠΑ	28.210.970	ΗΠΑ	29.409.585	Ην. Βασίλειο	36.290.010	ΗΠΑ	33.925.968	Γερμανία	33.045.713
	Γαλλία	26.917.637	Γαλλία	28.664.526	ΗΠΑ	30.790.809	Γαλλία	33.585.735	Ανδόρα	29.671.947
	Ην. Βασίλειο	26.856.605	Ανδόρα	28.046.587	Γαλλία	30.368.866	Γερμανία	30.774.084	Γαλλία	25.021.733
	Ελλάδα	2.364.548	Ελλάδα	2.573.846	Ελλάδα	2.670.867	Ελλάδα	1.550.958	Ελλάδα	1.949.486
	Σύνολο	350.903.262	Σύνολο	342.755.689	Σύνολο	349.806.231	Σύνολο	365.776.630	Σύνολο	343.320.031

